

Міністерство освіти і науки України
Білоцерківський національний аграрний університет

Кафедра філології, педагогіки та методики викладання

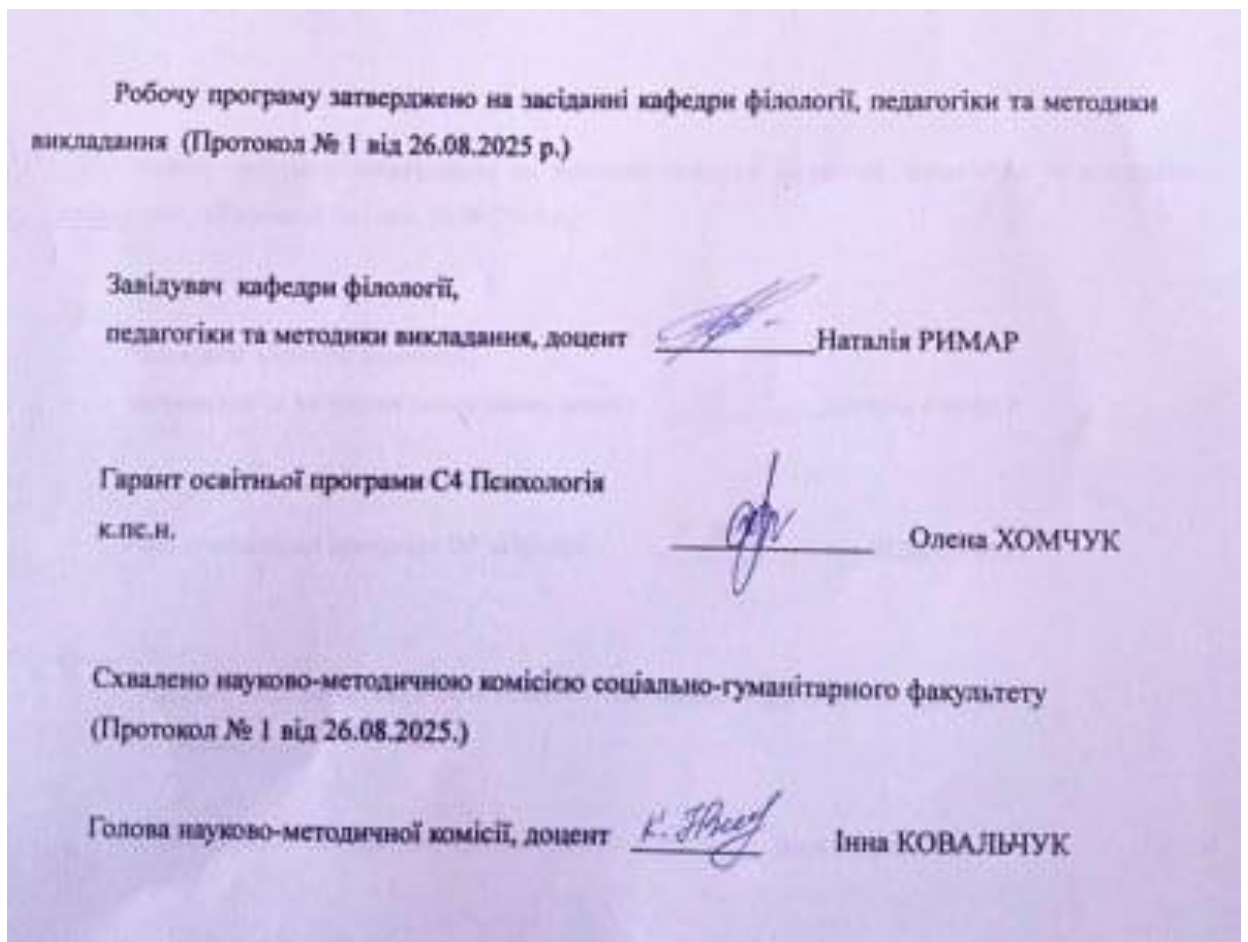
РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
УКРАЇНСЬКА МОВА (ЗА ПРОФЕСІЙНИМ СПРЯМУВАННЯМ)

ГАЛУЗЬ ЗНАНЬ	С Соціальні науки, журналістика та інформація
СПЕЦІАЛЬНІСТЬ	С4 Психологія
РІВЕНЬ ВИЩОЇ ОСВІТИ	перший (бакалаврський)
СТУПІНЬ ВИЩОЇ ОСВІТИ	бакалавр
ФАКУЛЬТЕТ	Соціально-гуманітарний
ОСВІТНЯ ПРОГРАМА	ПСИХОЛОГІЯ. ОРГАНІЗАЦІЙНА ПСИХОЛОГІЯ

Біла Церква – 2025

Робоча програма з навчальної дисципліни «Українська мова за професійним спрямуванням» для здобувачів вищої освіти соціально-гуманітарного факультету за напрямом підготовки С4 Психологія, бакалаврський рівень вищої освіти / Укладач, канд. пед.наук І.М. Тимчук - Біла Церква: БНАУ, 2025. – 25 с.

Розробник: Тимчук І.М., кандидат педагогічних наук, доцент кафедри філології, педагогіки та методики викладання

ЗМІСТ

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
  2. ПЕРЕДУМОВИ ДЛЯ ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ
  3. КОМПЕТЕНТНОСТІ ВІДПОВІДНО ДО СТАНДАРТУ ВИЩОЇ ОСВІТИ ЗІ СПЕЦІАЛЬНОСТІ С4 «Психологія»
  4. ОЧІКУВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ
  5. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «УКРАЇНСЬКА МОВА (ЗА ПРОФЕСІЙНИМ СПРЯМУВАННЯМ)»
  - . СТРУКТУРА ДИСЦИПЛІНИ
  - . ЗМІСТ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
    - 7.1. Практичні заняття
    - 7.2. Самостійна роботаОрієнтовна тематика індивідуальних та групових завдань
  8. МЕТОДИ НАВЧАННЯ
  9. ФОРМИ ПОТОЧНОГО ТА ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ
  10. ЗАСОБИ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ
  11. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ
  12. ПЕРЕЛІК НАОЧНИХ ТА ТЕХНІЧНИХ ЗАСОБІВ НАВЧАННЯ
- РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Згідно з навчальним планом на 2025–2026 навчальний рік, на вивчення дисципліни «Українська мова (за професійним спрямуванням)» для денної форми навчання виділено всього 90 академічних годин (3 кредити ECTS), у т .ч. аудиторних – 28 годин (практичні заняття – 28), самостійна робота студентів – 62 години.

Опис навчальної дисципліни за показниками та формами навчання наведено в таблиці:

Найменування показників	Шифр та найменування галузі знань, спеціальності, рівень вищої освіти	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів, відповідних ECTS – 3	Галузь знань: С Соціальні науки, журналістика та інформація	Обов'язкова	
Змістових модулів – 2	Спеціальність: С4 Психологія	<i>Рік підготовки:</i>	
Індивідуальне навчально-дослідне завдання		1-й	1-й
Загальна кількість академічних годин – 90		<i>Семестр</i>	
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 2 самостійної роботи студента – 4,4.		1-й	1-й
	Перший (бакалаврський) рівень вищої освіти	<i>Лекції</i>	
		-	-
		<i>Практичні</i>	
		28 год.	6 год.
		<i>Самостійна робота</i>	
	62 год.	84 год.	
	Підсумковий контроль: іспит		

МЕТА ТА ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Мета навчального курсу «Українська мова за професійним спрямуванням» – підвищення рівня загальномовної підготовки, мовної грамотності, комунікативної компетентності студентів, практичне оволодіння основами офіційно-ділового, наукового, розмовного стилів української мови, що забезпечить професійне спілкування на належному мовному рівні.

Головні завдання:

- сформувані чітке і правильне розуміння ролі державної мови у професійній діяльності;
- забезпечити досконале володіння нормами сучасної української літературної мови та дотримання вимог культури усного й писемного мовлення;
- виробити навички самоконтролю за дотриманням мовних норм у спілкуванні;
- розвивати творче мислення студентів;
- виховати повагу до української літературної мови, до мовних традицій;
- сформувані навички оперування фаховою термінологією, редагування, коригування та перекладу наукових текстів.

2. ПЕРЕДУМОВИ ДЛЯ ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ

Обов'язкова навчальна дисципліна «Українська мова (за професійним спрямуванням)» базується на знаннях загальноосвітніх дисциплін середньої школи, зокрема, шкільного курсу «Українська мова», «Українська література» та «Історія України», що містять знання до розуміння загальних напрямів в історії розвитку мови, коментує процес її виникнення й формування.

3. КОМПЕТЕНТНОСТІ ВІДПОВІДНО ДО СТАНДАРТУ ВИЩОЇ ОСВІТИ ЗІ СПЕЦІАЛЬНОСТІ С4 Психологія

ЗК1. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК3. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.

ЗК9. Здатність працювати в команді.

4. ОЧІКУВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

ПР3. Здійснювати пошук інформації з різних джерел, у т.ч. з використанням інформаційно-комунікаційних технологій, для вирішення професійних завдань.

ПР10. Формулювати думку логічно, доступно, дискутувати, обстоювати власну позицію, модифікувати висловлювання відповідно до культуральних особливостей співрозмовника.

ПР13. Взаємодіяти, вступати у комунікацію, бути зрозумілим, толерантно ставитися до осіб, що мають інші культуральні чи гендерно-вікові відмінності.

5. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «УКРАЇНСЬКА МОВА (ЗА ПРОФЕСІЙНИМ СПРЯМУВАННЯМ)»

Змістовий модуль 1.

Мова – суспільне явище

- Тема 1.1. Державна мова – мова професійного спілкування. Сучасна мовна політика.
- Тема 1.2. Нормативність – головна ознака культури фахового спілкування майбутніх фахівців з психології. Інновації нового українського правопису. Фемінітиви.
- Тема 1.3. Функціональні стилі української літературної мови у професійному спілкуванні. Професійна сфера психологів як інтеграція офіційно-ділового, наукового і розмовного стилів.
- Тема 1.4. Українська термінологія у професійному спілкуванні фахівців з психології.
- Тема 1.5. Професійна комунікація майбутніх фахівців з психології.
- Тема 1.6. Культура усного фахового спілкування майбутніх психологів.
- Тема 1.7. Форми колективного обговорення професійних проблем. Мистецтво перемовин. Збори, нарада, дискусія.
- Тема 1.8. Мистецтво публічного виступу.
- Тема 1.9. Науковий стиль і його засоби у професійному спілкуванні майбутніх фахівців з психології.

Змістовий модуль 2.

Ділові папери як засіб писемної професійної комунікації

- Тема 2.1. Ділові папери як засіб писемної професійної комунікації.
- Тема 2.2. Вимоги до змісту та розташування реквізитів. Морфологічні особливості мови документів (родовий, давальний, кличний відмінки іменників).
- Тема 2.3. Документи з кадрово-контрактних питань. Морфологічні особливості мови документів (прикметник, числівник).
- Тема 2.4. Довідково-інформаційні документи. Морфологічні особливості мови документів (дієслівне керування, дієприкметник та дієприслівник).
- Тема 2.5. Резюме. Бесіда з роботодавцем. Морфологічні особливості мови документів (дієслівне керування, дієприкметник та дієприслівник).
- Тема 2.6. Сучасний етикет ділового листування. Словник етикетних формул.
- Тема 2.7. Найтипівіші помилки в діловій українській мові. Мовні покручі. Росіянізми.

6. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин							
	Денна форма				Заочна форма			
	Усього	у тому числі			Усього	у тому числі		
		л	п	ср		л	п	ср
<i>Змістовий модуль 1. Мова – суспільне явище</i>								
Тема 1.1. Державна мова – мова професійного спілкування. Сучасна мовна політика.	5		1	4			1	2
Тема 1.2. Нормативність – головна ознака культури фахового спілкування майбутніх фахівців з психології. Інновації нового українського правопису. Фемінітиви.	5		1	4				4
Тема 1.3. Функціональні стилі української літературної мови у професійному спілкуванні. Професійна сфера психологів як інтеграція офіційно-ділового, наукового і розмовного стилів.	6		2	4			1	3
Тема 1.4. Українська термінологія у професійному спілкуванні психологів.	6		2	4				4
Тема 1.5. Професійна комунікація майбутніх фахівців з психології.	5		1	4				6
Тема 1.6. Культура усного фахового спілкування майбутніх фахівців з психології.	5		1	4				6
Тема 1.7. Форми колективного обговорення професійних проблем. Мистецтво перемовин. Збори, нарада, дискусія.	6		2	4				8
Тема 1.8. Мистецтво публічного виступу.	6		2	4			1	3
Тема 1.9. Науковий стиль і його засоби у професійному спілкуванні майбутніх фахівців з психології.	6		2	4				6
Разом за змістовим модулем 1	50		14	36	45		3	42
<i>Змістовий модуль 2. Ділові папери як засіб писемної професійної комунікації</i>								
Тема 2.1. Ділові папери як засіб писемної професійної комунікації.	5		2	3			2	8
Тема 2.2. Вимоги до змісту та розташування реквізитів. Морфологічні особливості мови документів (родовий, давальний, кличний відмінки іменників).	2		2					

Тема 2.3. Документи з кадрово-контрактних питань. Морфологічні особливості мови документів (прикметник, числівник).	10		2	8				4
Тема 2.4. Довідково-інформаційні документи. Морфологічні особливості мови документів (дієслівне керування, дієприкметник та дієприслівник).	7		2	5				6
Тема 2.5. Резюме. Бесіда з роботодавцем. Морфологічні особливості мови документів (дієслівне керування, дієприкметник та дієприслівник).	6		2	4				8
Тема 2.6. Етикет ділового листування. Словник етикетних формул.	6		2	4				10
Тема 2.7. Найтипівіші помилки в діловій українській мові. Мовні покручі. Росіянізми.	4		2	2			1	6
Разом за змістовим модулем 2	40		14	26	45		3	42
Усього годин	90		32	58	90		6	84

Примітка: л – лекції, п – практичні заняття, ср – самостійна робота студентів.

7. ЗМІСТ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

7.1. Практичні заняття

Для підготовки до практичних занять студенти попередньо знайомляться з переліком питань, що будуть розглядатися на занятті; основними поняттями та матеріалами за відповідною темою, отримують групові або індивідуальні завдання для підготовки презентацій, опрацьовують літературу та проводять пошуки в Інтернет-джерелах. Список інформаційних ресурсів, посилання на ресурси в Інтернет, адреси веб-сайтів, необхідних для виконання завдання за темою, надаються в електронному (на платформі Moodle) або паперовому вигляді.

№ з/п	Назва теми	К-ть годин
<i>Змістовий модуль I. Мова – суспільне явище</i>		
1	Державна мова – мова професійного спілкування. Сучасна мовна політика. Опис навчальної дисципліни: цілей, змісту, очікуваних результатів навчання, порядку та критеріїв оцінювання. Принципи академічної доброчесності. Мовне законодавство та мовна політика в Україні. Державна мова – мова професійного спілкування. Нормативність – головна ознака культури фахового спілкування майбутніх фахівців з психології. Мовні норми. Інновації правопису 2019 р. Фемінитиви.	2/1
2	Функціональні стилі української літературної мови у професійному спілкуванні. Професійна сфера психологів як інтеграція офіційно-ділового, наукового і розмовного стилів.	2/1
3	Українська термінологія у професійному спілкуванні спеціалістів з психології. Термін та його ознаки. Синоніми, пароніми у професійному мовленні. Фразеологізми у діловому мовленні.	2
4	Професійна комунікація майбутніх фахівців з психології. Культура усного фахового спілкування. Розробка комунікативної професіограми психолога. Розв'язання комунікативних ситуацій.	2
5	Форми колективного обговорення професійних проблем. Мистецтво перемовин. Збори, нарада, дискусія. Підготовка до дискусії (добір фактів, аргументів, доказів) на одну із запропонованих тем.	2
6	Мистецтво публічного виступу. Риторика та аргументація. Аналіз промови (за вибором студента).	2/1

7	Науковий стиль і його засоби у професійному спілкуванні майбутніх фахівців з психології. Оформлювання результатів наукової діяльності (план, тези, конспект, анотація, стаття). Написання тез до статті психологічної тематики.	2
<i>Змістовий модуль 2. Ділові папери як засіб писемної професійної комунікації</i>		
1	Ділові папери як засіб писемної професійної комунікації. Документ – основний вид ділового мовлення. Ознайомлення із зразками бланків, формулярів. Вправи на редагування текстів документів.	2/2
2	Вимоги до змісту та розташування реквізитів. Морфологічні особливості мови документів (родовий, давальний, кличний відмінки іменників). Вимоги до змісту та розташування реквізитів. Вимоги до бланків документів. Оформлювання сторінки. Вимоги до тексту документа. Морфологічні особливості мови документів (родовий, давальний, кличний відмінки іменників).	2
3	Документи з кадрово-контрактних питань. Документи з кадрово-контрактних питань. Морфологічні особливості мови документів (прикметник, числівник). Оформлення зразків заяви, автобіографії, резюме. Бесіда з роботодавцем. Розігрування комунікативних ситуацій-співбесід.	2
4	Резюме. Бесіда з роботодавцем. Морфологічні особливості мови документів (дієслівне керування, дієприкметник та дієприслівник).	2
5	Обліково-фінансові документи. Оформлення зразків акту, накладної. Морфологічні особливості мови документів (службові частини мови).	2
6	Етикет ділового листування. Словник етикетних формул. Класифікація листів. Реквізити та оформлення. Написання листа-запиту, листа-відмови, листа-пропозиції. Словник етикетних формул.	2
7	Найтипівіші помилки в діловій українській мові. Мовні покручі. Росіянізми.	2/1
Всього годин		28/6

7.2. Самостійна робота

Самостійна робота спрямована на глибше вивчення студентами програмового матеріалу за окремими змістовими модулями і темами дисципліни, які не включені в повному обсязі до змісту практичних занять. Основними видами роботи є редагування текстів та документів, аналіз наукових статей, робота зі словниками, написання есе та творчих робіт. Самостійна робота також передбачає години для збору матеріалів і підготовки презентацій до семінарів.

№ з/п	Назва теми	К-ть годин
<i>Змістовий модуль 1. Мова – суспільне явище</i>		

1	Лексичні, граматичні, акцентуаційні, стилістичні мовні норми. Виконання вправ на редагування словосполучень.	2/2
	Орфографічні та пунктуаційні мовні норми. Виконання вправ на редагування текстів економічної тематики.	1/2
	Робота з Кейсом «Мовна ситуація в Україні. Законодавство про державну мову». Створення постера чи буклета «Розмовляй українською».	2/2
	Написання есе за кроссенсом «Державна мовна політика в Україні»	1/2
	Фахова мова спеціаліста з психології. Комунікативна професійно-орієнтована компетенція.	1/1
	Виконання тестових завдань для самоконтролю з теми.	1/1
2	Мова інтернет-спілкування: стиль, норма, освіта.	1/2
	Зміни в українському правописі 2019 року. Виконання вправ. Робота з орфографічним словником.	1/1
	Перегляд уроків державної мови.	0/1
	Написання SEO-тексту за поданими ключовими словами і вимогами.	1/2
	Виконання тестових завдань для самоконтролю.	1/1
3	Способи творення термінів. Історія розвитку психологічної термінології. Проблеми сучасного термінознавства.	1/1
	Запозичення. Робота зі словником іншомовних слів.	1/1
	Лексикографія. Роль словників у професійному мовленні. Психологічні словники. Укладання навчального словничка фахової лексики (користуючись відомими термінологічними словниками).	1/2
	Виконання вправ на редагування текстів психологічної тематики; пояснення термінів.	1/1
	Виконання тестових завдань для самоконтролю.	0/1
4	Перегляд відео. Культура слова: мовностилістичні поради від Олександра Пономарева.	1/2
	Мовний етикет. Стандартні етикетні ситуації.	2/1
	Написання свого варіанту визначення професійного кодексу психолога. Або: формулювання правил мовленнєвого етикету на основі українських народних прислів'їв.	1/1
	Виконання вправ на добір синонімів. Робота із словником синонімів української мови.	1/1
	Підготовка презентацій на тему: «Особливості ділового, професійного спілкування у різних країнах» (Україна, Австралія, США, Франція, Англія, Італія, Ізраїль, Близький та Середній Схід, Канада, Японія, Китай).	3/1
5-6	Мистецтво публічних виступів.	2/1
	Опрацювання практичних ефективних рекомендацій від Дейла Карнегі та Наполеона Хілла – відомих фахівців із психології спілкування.	2/1
	Підготовка до дискусії (добір фактів, аргументів, доказів) на тему «Зміни в українському правописі 2019 року: за і проти».	2/2
	Аналіз промови за схемою. (Одна із промов Президента на вибір).	2/1
	Мовна культура людини – дзеркало її духовної культури.	0/2
7	Основні правила бібліографічного опису джерел, оформлювання покликань. Ознайомлення з прикладами бібліографічного опису відповідно до ДСТУ 8302:2015. Робота з автоматичним оформленням джерел [13].	2/3

	Складання тезового плану до запропонованого тексту.	2/1
	Написання відгуку на статтю економічної тематики.	2/1
	Принципи академічної доброчесності та механізми їх дотримання.	1/1
Разом		36/ 42
<i>Змістовий модуль 2. Ділові папери як засіб писемної професійної комунікації</i>		
8	Велика і мала літера у назвах документів, законодавчих актів, атрибутів держави.	1/1
	Вимоги до тексту документа та оформлення реквізитів.	1/3
	Вживання дієслів у діловому мовленні. Виконання навчальних вправ.	1/4
9-10	Особливості відмінювання власних назв.	1/1
	Вживання іменників у діловому мовленні. Виконання навчальних вправ.	1/1
	Синтаксичні та лексичні особливості текстів ділових паперів. Вправи на редагування текстів документів.	2/1
	Укладання текстів документів: заява, автобіографія, резюме, особовий листок з обліку кадрів, наказ щодо особового складу.	2/2
	Трудова книжка. Трудовий договір. Контракт. Трудова угода.	2/1
11	Наукові повідомлення до теми, що вивчається. Тестові завдання для самоконтролю.	1/2
	Добирання українських відповідників до запозичених термінів і навпаки. Виконання вправ.	1/1
	Вживання прикметників у діловому мовленні. Виконання навчальних вправ.	1/1
	Укладання текстів документів: звіт, довідка, протокол, витяг з протоколу.	1/6
	Прес-реліз.	1/3
12	Виконання групового наукового дослідження за алгоритмом на тему: «Знай: ділові папери в житті – не химери і не плід канцелярій нудних: ділові папери у стосунках людей ділових».	2/2
	Вживання займенників у діловому мовленні. Виконання навчальних вправ.	1/1
	Укладання текстів документів: доручення, розписка, таблиця, акт, список. Вправи на редагування текстів документів.	1/3
13	Вживання числівників у діловому мовленні. Правопис складних слів. Виконання навчальних вправ.	1/1
	Етикет ділового спілкування менеджерів. Етикет e-mail	1/2
	Класифікація ділових листів. Опрацювання типових мовних зворотів для написання ділових листів (помилки в рахунках, помилкове постачання товарів, неякісне упакування, затримка товару, тощо)	1/3
	Написання ділового листа на одну із запропонованих тем.	1/1
14	Підготовка до модульної контрольної роботи.	2/2
Разом		26/ 42
Всього годин		62/ 84

7.3. Орієнтовна тематика індивідуальних завдань

Підготовка індивідуального завдання є одним із важливих форм вивчення дисципліни Українська мова (за професійним спрямуванням)», виконання якого зорієнтоване на посилення дослідницької складової в процесі навчання за програмою і на вироблення у студентів дослідницьких компетенцій і відповідних практичних навичок.

Теми для круглих столів

- Психолінгвістика у діагностиці: як мова відображає психологічний стан клієнта.
- Вербалізація травми: роль мови у процесі переживання та подолання травматичних подій.
- Етикет психолога: використання мовних норм у комунікації з клієнтами та колегами.
- Сленг і жаргон у психологічному консультуванні: за чи проти їхнього використання.
- Мова тіла vs. слова: як невербальна комунікація впливає на сприйняття усного мовлення.
- "Я-повідомлення" та "ти-повідомлення": аналіз їхнього впливу на ефективність спілкування.
- Українська психологічна термінологія: уніфікація та стандартизація у професійній сфері.
- Комунікації у кризових ситуаціях: мовні стратегії психолога-рятувальника.
- Мовні маніпуляції та їх розпізнавання: захист від психологічного впливу.
- Імерсивна психологія: використання мови в віртуальній та доповненій реальності.

Завдання для індивідуальної дослідницької роботи

1. **Дослідження лексичних та стилістичних особливостей мовлення відомих українських політиків.** Завдання: Проаналізуйте мовленнєві стратегії, лексичні особливості та риторичні прийоми 3-5 українських психологів у їхніх публічних виступах або текстах. Виявіть, як вони будують довіру аудиторії та формують свій професійний імідж.
2. **Аналіз мови психологічних термінів: переклад іншомовних концепцій на українську.** Завдання: Оберіть 10-15 психологічних термінів іншомовного походження. Дослідіть їхні українські відповідники у науковій літературі та словниках. Проаналізуйте, які з них є найвдалішими та найпоширенішими в професійному середовищі, і чому.
3. **Дослідження мовних маркерів емоційних станів у комунікації.** Завдання: Запропонуйте аналіз коротких уривків текстів або діалогів (наприклад, з психологічних кейсів, літератури чи фільмів), виявляючи специфічні слова, фрази та мовленнєві звороти, що вказують на конкретні емоційні стани (гнів, радість, смуток, тривога).
4. **Аналіз мовних особливостей психологічної допомоги в умовах воєнного стану.** Завдання: Дослідіть мовленнєві стратегії, які використовують українські психологи у своїй роботі з військовослужбовцями, ветеранами або переселенцями. Проаналізуйте,

які мовні засоби допомагають створити атмосферу довіри та сприяють психологічній підтримці.

5. **Вивчення мови коментарів у соціальних мережах під психологічним контентом.**
Завдання: Оберіть 5-7 популярних українських психологічних сторінок у Facebook, Instagram або TikTok. Проаналізуйте коментарі під їхніми публікаціями, виявляючи типові мовні вирази, лексичні особливості та стилістичні прийоми, які використовують користувачі для вираження своїх думок, емоцій та ставлення до психологічних проблем.

Альтернативні курси для зарахування окремих тем

1. <https://prometheus.org.ua/prometheus-free/ukrainska-za-27-urokiv/>

Українська за 27 уроків

2. <https://prometheus.org.ua/prometheus-plus/business-correspondence/>

Ділова комунікація українською

3. Курс: "Лайфхаки з української мови". Платформа: Edera (EdEra)

<https://study.ed-era.com/uk/dashboard/course/#!5123>

4. Національна платформа з вивчення української мови Міністерства культури та інформаційної політики України

<https://speakukraine.net/>

8. МЕТОДИ НАВЧАННЯ

Організація навчання у вищій школі забезпечується засобами поєднання аудиторної і позааудиторної форм організації освітнього процесу.

Діяльність викладача орієнтована на студентоцентризований підхід в освітньому процесі, що дозволяє досягнути багатоманітності поглядів на проблеми.

На практичних заняттях широко використовуємо пояснювально-ілюстративний метод (для пояснення нового матеріалу); метод проблемного викладення (викладач ставить проблему, формулює пізнавальне завдання, а потім, порівнюючи погляди, різні підходи, показує спосіб розв'язання поставленого завдання); частково-пошуковий, або евристичний метод, суть якого в організації активного пошуку розв'язання висунутих викладачем (чи самостійно сформульованих) пізнавальних завдань або під керівництвом викладача, або на основі евристичних програм і вказівок. Процес мислення набуває продуктивного характеру, але його поетапно скеровує й контролює викладач або самі студенти на основі роботи із періодичною літературою та з навчальними посібниками. Такий метод як евристична бесіда – перевірений спосіб активізації мислення, спонукання до пізнання. Дослідницький метод – після аналізу матеріалу, постановки проблем і завдань та короткого усного або письмового інструктажу, студенти самостійно вивчають літературу, джерела, ведуть спостереження та виконують інші пошукові дії. Ініціатива, самостійність, творчий пошук виявляються в дослідницькій діяльності найповніше. Метод моделювання полягає у відтворенні комунікативної ситуації у професійному спілкуванні, роботі з документами тощо.

Під час практичних занять використовуються різні види робіт: виступи з презентаціями, творчі роботи (написання есе), тестові завдання, робота в групах (виконання наукових досліджень), робота з підручником та словником, перегляд відео, прослуховування промов; дистанційне навчання у системі Moodle та Zoom.

9. ФОРМИ ПОТОЧНОГО ТА ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ

Відповідно до Положення про оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти в БНАУ від 22 травня 2025 року в освітньому процесі використовуються такі види контролю результатів навчання: вхідний, поточний упродовж семестру, рубіжний (модульний), підсумковий семестровий, контроль залишкових знань (ректорський, відстрочений контроль), атестація здобувачів вищої освіти.

Поточний контроль з Української мови (за професійним спрямуванням) проводиться на аудиторних заняттях. Основне завдання поточного контролю – перевірка рівня підготовки здобувачів до виконання конкретної роботи. Основна мета поточного контролю – забезпечення зворотного зв'язку між викладачами та студентами в процесі навчання, забезпечення управління навчальною мотивацією здобувачів. На заняттях з української мови (за професійним спрямуванням) поточний контроль може проводитись у формі усного опитування або письмового експрес-контролю на практичних заняттях, виступів студентів під час обговорення питань на семінарських заняттях, а також у формі комп'ютерного тестування.

Рубіжний контроль з Української мови (за професійним спрямуванням) проводиться у вигляді 2 модульних робіт на платформі Moodle чи виконанні 2 комплексних модульних робіт. У випадку відсутності здобувача під час рубіжного контролю або порушення терміну здачі роботи оцінка за цю роботу не зараховується або знижується. У разі порушення терміну рубіжного контролю з поважної причини (підтвердженої відповідним документом) або навчання здобувача за індивідуальним графіком, оцінка за здану роботу не знижується.

Видом календарного рубіжного контролю з Української мови (за професійним спрямуванням) є проміжна атестація. Атестація студентів проводиться двічі на навчальний семестр. Атестація з української мови за професійним спрямуванням проводиться за результатами поточного контролю за наявності не менш як двох трьох оцінок на час атестації. У разі незадовільної атестації, студент має пройти повторну атестацію впродовж 2-х тижнів після її завершення.

Форми контролю самостійної роботи з Української мови (за професійним спрямуванням): перегляд і перевірка виконання самостійної роботи викладачем; перевірка виконання домашнього завдання, взаємоперевірка виконаного завдання в групі; обговорення результатів виконаної роботи на занятті; тестування; письмове опитування; усне опитування; індивідуальна співбесіда; співбесіда з групою; доповідь.

Види ІНДЗ з Української мови (за професійним спрямуванням):

- конспект з теми (модуля) за заданим планом або планом, який здобувач вищої освіти розробив самостійно;
- тези та доповідь на наукову конференцію;
- есе, презентація, реферат з теми (модуля)
- анотація прочитаної додаткової літератури з курсу, бібліографічний опис, історичні розвідки тощо; Оцінка за ІНДЗ виставляється на завершальному практичному занятті курсу.

Підсумковий контроль з Української мови (за професійним спрямуванням) проводиться з метою оцінювання результатів навчання наприкінці семестру. Форми проведення підсумкового семестрового контролю: комп'ютерне тестування на платформі Moodle Студент вважається допущеним до семестрового контролю з Української мови (за професійним спрямуванням) якщо він виконав всі види робіт, передбачені навчальним планом на семестр з

цієї навчальної дисципліни. Ліквідація академічної заборгованості, що виникла за результатами підсумкового контролю знань студентів регламентується відповідним Положенням про порядок ліквідації академічних заборгованостей у Білоцерківському національному аграрному університеті.

Формою підсумкового контролю з Української мови (за професійним спрямуванням) є іспит.

10. ЗАСОБИ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Оцінку на практичному занятті студент отримує за виконання домашнього завдання, тестування; за письмове опитування; усне опитування; індивідуальна співбесіда; доповідь, командні проекти, презентації, есе, за активність під час дискусій. Під час модульного та підсумкового контролю засобами оцінювання результатів навчання з дисципліни є стандартизовані комп'ютерні тест.

11. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Оцінювання здобувачів освіти здійснюється за результатами поточного (практичні заняття, самостійна робота) та рубіжного (модульного) контролів за десятибальною шкалою – «1», «2», «3», «4» ... «10».

1 бал оцінювання (з заокругленням до цілого числа) відповідає 10 % правильних тверджень у разі усної відповіді, відповідей у тесті, виконаних завдань тощо.

Бали з модульного контролю нараховуються за виконання модульної контрольної роботи.

Відсутність студента на занятті («нб») у розрахунку середнього арифметичного значення (САЗ) приймається як «0».

У кінці семестру обчислюється САЗ всіх отриманих здобувачем вищої освіти оцінок з наступним переведенням його у бали за формулою:

$$\text{БПК} = \text{САЗ} \times k,$$

де БПК – бали з поточного контролю;

САЗ – середнє арифметичне значення усіх отриманих студентом оцінок;

k – коефіцієнт для певного виду контролю (практичні заняття, самостійна робота – «3», модульний контроль – «1» для форми підсумкового контролю «екзамен» та «4» для форми підсумкового контролю «залік»).

Результати поточного оцінювання здобувача (за 10-бальною шкалою) виставляються в електронний журнал АСУ БНАУ і автоматично переводяться у 100-бальну шкалу відповідно до розподілу балів за окремі види робіт.

Критерії оцінювання результатів навчання за чотирирівневою шкалою

Бали	Критерії оцінювання
«Відмінно»	Отримують за роботу, в якій повністю і правильно виконано завдання. Водночас здобувач вищої освіти має продемонструвати вміння аналізувати і оцінювати явища, факти і процеси, застосовувати наукові методи для аналізу конкретних ситуацій, робити самостійні висновки,

	на основі яких прогнозувати можливий розвиток подій і процесів, докладно обґрунтувати свої твердження та висновки.
«Добре»	Отримують за роботу, в якій повністю і правильно виконано 75 % завдань. Водночас здобувач вищої освіти виявляє навички аналізувати і оцінювати явища, факти і події, робити самостійні висновки, на основі яких прогнозувати можливий розвиток подій і процесів та докладно обґрунтувати свої твердження та висновки.
«Задовільно»	Отримують за роботу, в якій правильно виконано 60 % завдань. При цьому здобувач вищої освіти не виявив вміння аналізувати і оцінювати явища, факти та недостатньо обґрунтував твердження та висновки, недостатньо певно орієнтується у навчальному матеріалі.
«Незадовільно»	Отримують за роботу, в якій виконано менш як 60 % завдань. При цьому здобувач вищої освіти демонструє невміння аналізувати явища, факти, події, робити самостійні висновки та їх обґрунтувати, що свідчить про те, що студент не оволодів програмним матеріалом.

Шкала оцінювання успішності здобувачів вищої освіти

За 100-бальною шкалою	За шкалою ECTS	За національною шкалою	
		Іспит	залік
90-100	A	Відмінно	Зараховано
82-89	B	Добре	
75-81	C		
64-74	D	Задовільно	
60-63	E		
35-59	FX	Незадовільно (незараховано) з можливістю повторного складання	
1-34	F	Незадовільно (незараховано) з обов'язковим повторним вивченням	

Розподіл балів, що присвоюються здобувачам вищої освіти за кожен із видів роботи, виконаної упродовж семестру, наведено у таблиці

Максимально можлива кількість балів	Практичні заняття	Самостійна робота	Модульний контроль	Підсумковий контроль	Загальний бал
Іспит	30	30	10	30	100

12. ПЕРЕЛІК НАОЧНИХ ТА ТЕХНІЧНИХ ЗАСОБІВ НАВЧАННЯ

Наочні засоби: слайдові презентації у програмі Microsoft Office Power Point; зразки документів.

Технічні засоби

Програмне забезпечення: MS Windows, MS Office (Access, Word, Excel, Power Point, MS Project), Firefox.

Системи дистанційного навчання: Moodle (teach.btsau.net.ua), Zoom, АСУ

РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

Основна література

1. Шевчук С.В. Українська мова за професійним спрямуванням. Підручник. За програмою МОНУ. 4-те видання. К : Алерта, 2025. 696 с.
2. Шевчук С.В., Кабиш О.О. Українська мова (за професійним спрямуванням): Робочий зошит-практикум. Київ: Алерта, 2021. 96с.
3. Українська мова за професійним спрямуванням : Навчальний посібник для підготовки до іспитів. Упорядники – Тетарчук І.В., Дяків Т.Є. К. : «Центр учбової літератури», 2021. – 186 с.
4. Корж А.В. Українська мова професійного спрямування: навчальний посібник. – К.: Видавництво КНТ. – 2017. – 296с.
5. Робочий зошит-практикум для виконання аудиторної та самостійної роботи з навчальної дисципліни «Українська мова (за професійним спрямуванням)». Модуль 1: для здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня / Укл.: І. М. Тимчук, С. Г. Погоріла. - Біла Церква: БНАУ, 2024. - 65 с.
<http://rep.btsau.edu.ua/handle/BNAU/11707>
6. Робочий зошит-практикум для виконання аудиторної та самостійної роботи з навчальної дисципліни «Українська мова (за професійним спрямуванням)». Модуль 2: для здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня / Укл.: І. М. Тимчук, С. Г. Погоріла. - Біла Церква: БНАУ, 2024. - 76 с.
<http://rep.btsau.edu.ua/handle/BNAU/11915>
7. Методичні вказівки для виконання контрольних та самостійних робіт з дисципліни «Українська мова (за професійним спрямуванням)» для здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня / С.Г.Погоріла, І.М.Тимчук, Н. Ю.Римар. БНАУ. Біла Церква, 2025. 95 с.

Університет оформив річну передплату та отримав онлайн-доступ до повнотекстових електронних книг та навчальної літератури видавництва ТОВ «Центр навчальної літератури» (ЦУЛ).

Протягом передплаченого періоду всі науково-педагогічні працівники та здобувачі освіти мають можливість користуватися онлайн-книгами, які надруковані протягом 2014-2023 рр. та додані в галузеві пакети.

Доступ до бази здійснюється за прямим посиланням на сайті наукової бібліотеки Білоцерківського НАУ (колонка з права «Центр учбової літератури») за **логіном** **bnau** та **паролем** **library**. <https://www.culononline.com.ua/>

Допоміжна література

1. Гриценко Т.Б. Українська мова за професійним спрямуванням: Навч. посіб. – К.: Центр учбової літератури, 2019. 624 с.
2. Українська мова за професійним спрямуванням: навчальний посібник для студентів вищої освіти - уклад. О.В. Бабакова, З.О. Митяй, О.Г. Хомчак – Мелітополь: ФОП Однорог Т.В., 2018. – 151с.
3. Український правопис (новий). – К. : Видавничий дім «Кондор», 2019. – 284 с.
4. Українська мова за професійним спрямуванням: навчальний посібник / Н. М. Савчук. – Умань : ВПЦ «Візаві», 2019. – 160 с.
5. Українська мова за професійним спрямуванням. Навчальний посібник / В. Ю. Підгурська, І. В. Голубовська - Житомир : Вид-во ЖДУ ім. І. Франка, 2022. - 192 с.
6. Тимчук І.М., Погоріла С.Г, Дем'яненко О.О. Методичні вказівки для виконання аудиторної та самостійної роботи з навчальної дисципліни «Українська мова (за професійним спрямуванням)» для здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня спеціальностей: 051 «Економіка», 071 «Облік і оподаткування», 072 «Фінанси, банківська справа та страхування», 073 «Менеджмент», 076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність», 281 «Публічне управління та адміністрування». – Біла Церква, 2020. – 73 с.
<http://rep.btsau.edu.ua/handle/BNAU/5550>
7. Методичні вказівки «Наукова комунікація у професійному спілкуванні» для виконання аудиторної та самостійної роботи з навчальної дисципліни «Українська мова (за професійним спрямуванням)» для здобувачів вищої освіти другого (магістерського) рівня спеціальності 211 «Ветеринарна медицина» / С.Г.Погоріла, І.М.Тимчук, Н. Ю.Римар– Біла Церква, 2022. – 98 с.
<http://rep.btsau.edu.ua/handle/BNAU/7863>
8. Методичні вказівки для виконання самостійної роботи з навчальної дисципліни «Українська мова (за професійним спрямуванням)» для здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня спеціальності 207 «Водні біоресурси та аквакультура» та спеціальності 101 «Екологія» / Укл.: С.Г. Погоріла, І.М. Тимчук .- Біла Церква: БНАУ, 2022 .- 97 с. <http://rep.btsau.edu.ua/handle/BNAU/8228>

Інформаційні ресурси

1. Уроки державної мови. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.mova.kreschatic.kiev.ua>
2. Нова Мова. Проект розвитку української мови. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.novamova.com.ua>
3. Лінгвістичний портал. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.mova.info/>
5. Уваги до сучасної української літературної мови від Олени Курило. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://kurylo.wikidot.com/>
7. Як ми говоримо. Поради від Бориса Антоненка-Давидовича. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://yak-myhovorymo.wikidot.com/>
9. Неправильно-правильно. Довідник з українського слововживання М. Волощак. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://nepravylnopravylno.wikidot.com/>
10. Культура мови на щодень. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://kultura-movy.wikidot.com/about>
11. Культура слова: мовностилістичні поради від Олександра Пономарева. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://ponomarov-kulturaslova.wikidot.com/>
12. Український лінгвістичний портал. Словники України on-line: словозміна, синонімія, фразеологія. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://lcorp.ulif.org.ua/dictua/>
13. Словник української мови. Академічний тлумачний словник. [Електронний ресурс].

– Режим доступу: <http://sum.in.ua/>

14. Автоматичним оформлення джерел: <https://vak.in.ua/>

15. Платформа "Горих" (словники, довідники)
https://goroh.pp.ua/Орфографічний_словник

16. Словник для психологів <https://psychology.space/slovnyk/>